

Dkt. Dave Mathewson, Hermeneutics, Hotuba ya 7, Historia ya Ufasiri – Bacon & Kant

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Tumekuwa tukijadili athari za kihistoria kwenye hemenetiki au tafsiri ya kibiblia, na katika kipindi kilichopita au zaidi tulirudi nyuma hadi Agano la Kale lenyewe ili kuonyesha kwamba tafsiri si kitu kipya na wasomi wa karne ya 20 au 21 ambao hukaa chini na kutafsiri Biblia, lakini tafsiri inarudi nyuma hadi Agano la Kale lenyewe. Hata ndani ya Agano la Kale, tunaona waandishi wa baadaye wakichukua, wakichukua na kutafsiri na kutumia maandishi ya awali na kuyathibitisha tena kwa hadhira yao, na tuliangalia waandishi wa Agano Jipya wanaotafsiri maandishi ya Agano la Kale. Pia tuliangalia Uyahudi wa Kirabi, na tuliangalia baba wa kanisa la mapema katika enzi ya Mababa wa Kanisa, na kwa ufupi tuliangalia hatua ya kuelekea Matengenezo ya Kanisa, na katika mifano hiyo yote tuliona kwamba moja ya sifa muhimu ilikuwa kwamba wakalimani waliangalia maandishi kama muhimu na walikuwa wakijaribu kuyafanya maandishi kuwa muhimu kwa wasomaji wa siku hizi, si lazima tunataka kurudia mbinu zao zote, lakini wakati huo huo ni muhimu kutambua kwamba wanaangalia Neno la Mungu na hawalichukulii kama kitu cha kutengenezwa ili kieleweke na kueleweka katika muktadha wake wa kihistoria, lakini pia wanapambana na jinsi Neno la Mungu linavyoendelea kuwa muhimu.

Ninachotaka kufanya katika kipindi hiki ni kusonga mbele kidogo na kuangalia baadhi ya ushawishi kwenye tafsiri ambao sio lazima utokee kutokana na jaribio la kutafsiri maandishi ya Biblia. Baadhi yao yanatokea, lakini ni muhimu kuelewa, kama tulivyokwisha sema, kwamba tafsiri haitokei katika ombwe. Huketi tu na kusoma maandishi, lakini unapofanya hivyo, au kusoma maandishi peke yake, lakini unapofanya hivyo, unapoketi chini kutafsiri maandishi ya Biblia, unafanya hivyo kama sehemu ya mkondo mrefu wa historia, mkondo mrefu wa watu ambao wamekaa

chini na kushindana na maandishi, lakini pia unaathiriwa na mawazo ya watu wengine wengi na harakati zingine nyingi zinazoathiri jinsi tunavyoelewa, jinsi tunavyosoma, jinsi tunavyotafsiri.

Na tena, baadhi ya ushawishi huo ambao bado unatuathiri leo, baadhi ya ushawishi huo sio lazima ulengwe kwenye maandishi ya Biblia, wala haukuwa lazima ulengwe kutafsiri maandishi au vitabu vyovyote. Baadhi yao walikuwa wakipambana tu na jinsi ya kuelewa data, jinsi ya kuelewa maana ya kitu chochote. Na kwa hivyo ninachotaka kufanya ni kuangalia baadhi ya ushawishi muhimu, na tena, tutachora picha pana na kuwaangalia baadhi ya watu wakuu na ushawishi waliokuwa nao, hasa wakati unaojulikana kama Mwangaza, wakati akili na uwezo wa kufikiri na kufikiri ulithaminiwa sana kama njia ya kuelewa kitu, kama njia ya kutafsiri kitu, iwe ni data ya kisayansi au kama ni maandishi.

Mtu wa kwanza ambaye nataka kumtazama kwa ufupi ni mtu anayelitwa Francis Bacon, na Bacon, mwanafikra wa kisayansi wa mapema, alikuwa sehemu ya harakati ya mbinu za kisayansi zinazotokana na kufata neno. Francis Bacon alikuwa aina ya matokeo ya mantiki, yaani msisitizo juu ya uwezo wa akili ya mwanadamu kufikiri na kusababu, na kwa hivyo kupata maana kutoka kwa maandishi. Bacon alitetea utafiti mkali na wa kina wa data ya kisayansi kimatibabu.

Na maana yake ni kwamba mkalimani ni mtazamaji anayesoma data na kusoma taarifa bila kuruhusu upendeleo wake binafsi au ushawishi mwingine kuathiri tafsiri na uwezo wa kuelewa data. Mtazamaji aliangalia data na kuisoma bila kuruhusu upendeleo huo kuingilia kati. Na kwa kuchunguza ushahidi halisi na wa kihistoria na ukweli wa kihistoria, sheria zinazosimamia ukweli huo zingejitokeza na kujifunua zenyewe, ikiwa mtu atatumia njia sahihi na kali.

Na kile Bacon alichofanya kinaonyesha kwamba tunapaswa kuachana na mila, na badala yake tunapaswa hata kutilia shaka mila, na tunaweza kurudi kwenye data yenyewe. Na tena, kwa njia kali ya kuangalia ukweli kwa majaribio, ndipo mtu angeweza kuelewa sheria zinazosimamia ukweli huo na maana ya ukweli huo, na jinsi unavyoendana. Leo, nadhani tunaona ushawishi kama huo katika harakati fulani ndani ya masomo ya Biblia ambayo ni maarufu na wakati mwingine ya kitaaluma, ambayo yanasisitiza ujifunzaji wa Biblia kwa kufata neno.

Ili kwa kutumia mbinu sahihi za tafsiri kwa ukali, kwa kuchunguza data kwa ukali, mtu aweze kufichua maana yake ya kweli, mtu aweze kuelewa maana yake ya kweli, maandishi yatafichua maana yake. Kwa hivyo tena, unapata msisitizo juu ya ukweli kwamba mkalimani wa Biblia ni mtazamaji asiye na upendeleo, na tunaangalia data katika maandishi, tunaangalia tu ukweli, na kuchunguza kwa majaribio kile kilichopo, na kwa kutumia njia kali ya kutumia akili na fikra za kibinadamu, tunaweza kubaini maana yake, na tunaweza kubaini kile ambacho maandishi yanasema. Na kwa hivyo, kwa kufanya hivi, tunawezeshwa, tunaweza kujitenga na upendeleo wetu, mwelekeo wetu, mila zetu za zamani, na mambo kama hayo, ili kufikia maana halisi ya maandishi.

Na tena, maandishi kadhaa ya kifasiri bado yanazungumzia mbinu ya tafsiri ya kufata, na tena, kuna masomo maarufu zaidi ya Biblia ambayo yanaitwa utafiti wa Biblia wa kufata au kitu kama hicho. Na tena, dhana ni kwamba, mimi ni mtazamaji asiye na upendeleo, mimi ni kama sifongo kavu kinachosubiri tu kuchukua data, na kwa kutumia mbinu sahihi za tafsiri kwenye maandishi ya Biblia, ndipo naweza kupata maana yake ya kweli, bila kuzuiwa na wala kuathiriwa na upendeleo wangu. Kwa hivyo Francis Bacon alikuwa mfikiri muhimu, si sana katika kushawishi utafsiri wa kibiblia kwa njia isiyo ya moja kwa moja, lakini kama sehemu ya mbinu hii yote, mfano wa mbinu hii, kwamba mtu angeweza, kwa kutumia mbinu kali ya tafsiri,

kupita upendeleo wa mtu au kushinda upendeleo wa mtu , na kuelewa aina ya data katika aina safi, ya majaribio, na ya kufata.

Mwanafikra mwingine ninayetaka kukutambulisha kwake ni mtu anayeitwa Rene Descartes. Na Rene Descartes, kutoka sehemu ya mwisho ya karne ya 16 hadi karibu katikati ya karne ya 17, 1596 hadi 1650. Descartes, kama Bacon, pia alikuwa aina ya bidhaa ya mantiki, na alisisitiza kwamba maarifa hutokana na hoja za kimantiki.

Yaani, akili ya mwanadamu inaweza kupata maana. Descartes alisema kwamba mimi ni mtu mwenye kufikiri kwa busara. Kwa hivyo, naweza kuangalia data, naweza kutazama ulimwengu wa vitu, na naweza kuelewa kimantiki.

Descartes pia alifanya kazi kutokana na msimamo wa shaka. Yaani, wanasayansi au wanafalsafa lazima wajiondoe kwenye dhana zilizobuniwa awali na mawazo na mila zilizobuniwa awali. Lazima waondoe mila na kuweka kando upendeleo wao na mawazo yao, na lazima waanze upya wanapotafsiri data.

Sasa, Bacon na Descartes kisha walifanya kazi kwa dhana kwamba kuna uhusiano, au kuna uhusiano, kati ya kujua na ukweli wenyewe. Hiyo ni, mbinu ya kimantiki, ya majaribio, na kisayansi inaweza kuelewa kitu kama kilivyo. Kwa hivyo kuna uhusiano kati ya kujua kwangu na kutafsiri kwangu kitu, na kile ambacho ni kweli.

Kwa mfano, ninapochunguza kitabu hiki, ninapokiangalia kitabu hiki, ninachokiona na kukiona, kuna uhusiano kati ya kujua kwangu na kutazama kwangu, na kile kilichopo, ukweli halisi wenyewe. Kwa hivyo tena, kwa kutumia mbinu kali ya kisayansi, tunaweza kuwa waangalizi wasioegemea upande wowote. Kwa kutumia mbinu ya kushawishi data, kwa kukaribia uelewa kwa njia ya busara ya kushawishi, tunaweza kuukaribia kwa njia safi, na tunaweza kuelewa kitu kama kilivyo.

Na tena, si vigumu sana kuona ushawishi unaowezekana kwenye mbinu za hemenetiki. Linapokuja suala la kutafsiri Biblia, mtu anaweza kuikaribia kulingana na njia hii, na chini ya ushawishi huu, mtu anaweza kuikaribia kama mtazamaji asiye na upendeleo, mtu anaweza kuikaribia kwa njia isiyoegegemea upande wowote, na pia kupitia matumizi makali ya mbinu sahihi za kutafsiri, kupitia njia kali ya hemenetiki, mtu anaweza kufikia tafsiri ambayo kwa kweli inalingana na maandishi ya Maandiko yenyewe. Yaani, naweza kufikia tafsiri, naweza kufikia uelewa, naweza kufikia maana ya maandishi, ambayo yanahusiana moja kwa moja na kile kilicho katika maandishi.

Tena, nikitenganishwa na upendeleo wangu mwenyewe, mtazamo wangu mwenyewe, mila yangu mwenyewe, na mitazamo yangu mwenyewe. Kwa kutumia mbinu kali, naweza kuwa mtazamaji asiyegegemea upande wowote. Tena, kama sifongo anayesubiri tu kupata data.

Kwa hivyo linapokuja suala la hermeneutiki, angalau mbinu na mbinu ya mantiki iliyoonyeshwa na Bacon na Descartes imekuwa na ushawishi katika tafsiri. Kwa hivyo tena, ikiwa umesikia au umefundishwa au umesoma kwamba mbinu sahihi ya hermeneutiki ni kujitenga na mawazo yako na upendeleo wako, kukaribia maandishi kwa upendeleo, na kwa kutumia mbinu sahihi za tafsiri, unaweza kushinda upendeleo wako, unaweza kuelewa maana halisi ya maandishi. Mbinu nyingi za aina hiyo zinatokana na kipindi hiki cha wakati wa mantiki, tena, inayoonyeshwa na mbinu za Bacon na Descartes.

Na kuna mengi zaidi tunayoweza kusema kuhusu watu hao wawili, lakini kimsingi ninasisitiza urithi waliouacha linapokuja suala la hermeneutics. Mambo mengine machache ya kusema kuhusu Descartes pia, kuhusu urithi aliouacha na ushawishi aliokuwa nao, hata katika tafsiri ya kibiblia, ni kwamba Descartes pia alianzisha uwili ambao utakuwa muhimu sana baadaye katika hermeneutics na tafsiri na theolojia. Na kimsingi, alisema, uwili ulikwenda hivi.

Kwa upande mmoja, Descartes alielewa kwamba kuna ulimwengu wa kimaada ambao ni wa kimakanika, unaendeshwa kwa sheria za asili. Kwa upande mwingine, ni wa kimakusudi. Lakini kwa upande mwingine, Descartes alishikilia uhuru na uhuru wa mfikiri, wa mfikiri mwenye busara.

Na hiyo inamaanisha nini, kama mimi ni mtu mwenye kufikiri kwa busara, mtu mwenye kufikiri kwa uhuru, hii inazua swali, ni kwa kiwango gani uelewa wangu unategemea tafsiri yangu mwenyewe, au mtazamo wangu mwenyewe na mtazamo wangu mwenyewe? Ni kwa kiwango gani akili ya mwanadamu huamua jinsi nitakavyoelewa data yenyewe? Kwa hivyo Descartes tayari anauliza swali hilo. Na jambo moja tutakaloona, mbinu hii, Immanuel Kant, mmoja wa watu tutakaowaangalia kwa muda mfupi tu, Immanuel Kant ataendeleza hili zaidi na kuanza kutengeneza njia ya hata mbinu za kisasa za tafsiri ambazo sasa zinamlenga msomaji. Kwamba ni msomaji ndiye anayeamua maana, kwamba hakuna maana sahihi katika maandishi.

Lakini tunaathiriwa sana na uelewa wetu, mawazo yetu, upendeleo wetu, mila zetu, mitazamo yetu, kiasi kwamba bila shaka tutasoma hilo katika maandishi. Kwa hivyo Descartes tayari ameandaa njia kwa hilo kwa uwili wake kati ya ulimwengu wa kimakanika, lakini nafsi inayojifikiria yenyewe, ambayo inaibua swali tena, ni kwa kiwango gani basi akili yangu huamua ninachokiona, na mbinu yangu huamua ninachokiona na kukiona katika data? Kielelezo kingine cha kuisitiza katika kipindi hiki, na kuna watu wengine kadhaa ambao tunaweza kuwaangalia ambao labda wameathiri hermeneutics, moja ambayo tutataja kwa ufupi sana baada ya muda mfupi ni shaka, shaka ya David Hume, ambayo mtu hangeweza kujua chochote. Lakini mtu mmoja wa kuisitiza, kwa sababu mara nyingi tunapata kauli katika hata tafsiri ya kibiblia au vitabu vya kiada vya hermeneutics vinavyoakisi aina hii ya

mawazo, lakini mtu mmoja wa kutaja kwa ufupi sana ni John Locke, LOCKE, John Locke, 1632 hadi 1704.

Locke ni mmoja wa waliosema kwamba akili ni kibao tupu na hupokea hisia kisha kutoka kwa ulimwengu wa nje. Kwa hivyo akili yangu ni kibao tupu kinachosubiri kupokea hisia na data kutoka kwa ulimwengu wa majaribio katika ulimwengu wa nje. Na tena, nimeona vitabu vingi vya kifalsafa vya kifasihi, haswa mapema, vilivyosema kwamba mkalimani, kama Bacon alivyosema, anaweza kuja kwenye maandishi kama mtazamaji asiye na upendeleo, akiwa na akili tupu, akili ni kibao tupu, kama sifongo, akisubiri tu kuchukua data kwa njia ya kushawishi na isiyo na upendeleo.

Hata hivyo, tutaona kwamba moja ya matatizo na msimamo wa Locke ni, na tutaona hili baadaye katika wafasiri wengine na hermeneutes nyingine, neno linalotumika kwa mtu anayetumia au kufikiria na kuandika kuhusu hermeneutics, lakini moja ya ukosoaji ni kama akili yangu ni tupu na ikiwa ni kibao tupu tu, ninawezaje kuelewa chochote? Mtu lazima awe na kategoria fulani au mtazamo fulani wa kutazama na kuelewa. Lakini tukienda mbali zaidi ya Locke, mtu muhimu na muhimu anayefuata, labda muhimu zaidi kati ya kundi hili lote la watu tunaowaangalia, ni mtu anayelitwa Immanuel Kant. Immanuel Kant, aliyeishi kuanzia 1724 hadi 1804, kimsingi alikuwa akijibu kwa njia fulani shaka ya siku zake.

Tena, mmoja wa wakosoaji aliowajibu alikuwa David Hume, ambaye alitilia shaka uhakika wa maarifa yoyote ya mwanadamu. Na katika kujibu hilo, Kant alijaribu kuepuka shaka hii. Na alichofanya ni kusema, kimsingi, akili ya mwanadamu ndiyo chanzo kikuu cha maarifa.

Kwa maneno mengine, ukweli halisi, kulingana na Kant, ukweli halisi ungeweza kujulikana na kueleweka tu kama unavyoendana na miundo ya akili inayojua. Kwa hivyo, anaenda mbali zaidi kuliko Descartes. Kumbuka, Descartes alianzisha aina ya

uwili kati ya nafsi inayojifikiria yenyewe ambayo iliweza kuelewa na kutambua data kimantiki.

Sasa, Kant anaenda mbali zaidi na kusema, ukweli halisi, kilichopo nje kinaweza kujulikana tu kwa sababu ya kategoria ambazo tayari zipo akilini, kwa sababu ya miundo ambayo tayari iko akilini. Kwa maneno mengine, jinsi mambo yalivyo ndani na yenyewe, jinsi mambo yalivyo kwa uwazi, hayawezi kujulikana kamwe. Badala yake, maarifa yangu yote yanachujwa kupitia miundo ya akili na kategoria za uelewa katika akili ya mwanadamu, kama vile kategoria za wakati zinazoturuhusu kutofautisha wakati, kategoria za nafasi, zote hizi huamua jinsi tunavyouona ulimwengu wa majaribio.

Kwa hivyo tena, kulingana na Bacon na Descartes, labda mtu anaweza kutazama kitu na jinsi tunavyokiona na jinsi tunavyokielewa, kungekuwa na uhusiano wa moja kwa moja kati ya uelewa wangu na ujuzi na asili ya kitu chenyewe. Sasa, Kant anasema kwamba badala yake, akili, miundo ya akili huamua kile ninachokiona. Kwa hivyo jinsi ninavyokiona na kukielewa kitabu hiki, siwezi kuwa na uhakika kwamba ninakielewa kwa uhalisia, au kama kilivyo, kwa sababu ni kategoria na miundo ya mawazo na akili yenye busara ambayo huamua jinsi ninavyokiona.

Kwa hivyo uelewa wangu kuhusu hilo unachujwa kupitia mifumo ya uelewa, kategoria ambazo tayari ziko katika akili ya mwanadamu. Na tena, mapema, kulingana na Bacon, haswa katika Descartes, akili ingeweza kutambua data kwa njia isiyo na upendeleo kama ilivyokuwa kama ilivyokuwa kwa njia isiyo na upendeleo. Lakini sasa Kant anasema, hapana, akili, miundo ya akili huamua jinsi ninavyouona ulimwengu na jinsi ulimwengu unavyoonekana.

Miundo ya akili huamua jinsi ulimwengu unavyotafsiriwa. Hakuna uhusiano wa moja kwa moja kati ya ujuzi wangu na kile kilichopo. Siwezi kuwa na uhakika kwamba kile ninachokijua kinalingana kwa uwazi na kile kilichopo.

Pia kuna ushawishi mwingine muhimu wa Immanuel Kant. Na hiyo ni kwamba, Immanuel Kant alisema kwamba kulikuwa na nguzo mbili, labda tena, akimchukua Descartes akifikiria zaidi kidogo, kulikuwa na uwili kati ya uhuru na usababisho, au tena, uhuru wa akili ya kufikiri, na usababisho, yaani uthabiti uliotawala jinsi ulimwengu ulivyofanya kazi. Na kwa Kant, nguzo ya uhuru ilijumuisha mambo kama imani, na dini, na Mungu.

Ilhali nguzo ya usababishi, upande mwingine wa nguzo ulikuwa ulimwengu wa kisayansi wa wakati na nafasi na historia. Na kulingana na Kant, hakuna hata mmoja wao aliyeweza kushawishi mwenzake. Mtu hakuelewa imani na Mungu na dini, kulingana na mbinu za uchunguzi wa kisayansi linapokuja suala la sayansi na historia na ulimwengu wa nje.

Kwa hivyo kuna uwili huu kati ya, tena, historia na ulimwengu huu wa majaaliwa, na kisha nguzo ya uhuru, ambayo inajumuisha Mungu na imani na dini. Kwa kweli, tunaona ushawishi huu leo katika nyanja kadhaa. Kwa mfano, wazo kwamba imani, imani yangu na dini ni jambo la kibinafsi sana.

Imani yangu katika imani yangu kwa Mungu ni ya kupita kiasi na hata haitegemei ukweli. Ilhali historia na sayansi basi ni ulimwengu wa chanzo na athari, yaani, kwa wengi, hiyo haimaanishi miujiza, hakuna uingiliaji kati wa kimungu katika historia. Tena, iliweka nguzo hizo mbili tofauti.

Mtu hawezi kuchanganya ukweli wa kisayansi na ukweli wa kihistoria na ulimwengu wa mawazo ya kidini na Mungu na imani. Na tena, tunaona kwamba leo wakati, tena,

imani na imani katika Mungu ni kitu ambacho ni cha kibinafsi, kitu kisichotegemea ukweli, kitu ambacho hakiwezi kuthibitishwa. Zaidi ya hayo, pia tunaona hili, nadhani, bado tunaona urithi wa aina hii ya mawazo katika masomo ya Agano la Kale na Agano Jipya katika mgawanyiko ambao bado unaona mara kwa mara kati ya imani na historia, hasa ule ulioashiria uliberali wa karne ya 19 na 20.

Na hata zaidi, theolojia na mgongano wa historia. Kwa mfano, waandishi wa Agano la Kale wanaandika kile ambacho ni fasihi ya kidini, kile ambacho ni fasihi ya kitheolojia, si kile ambacho ni cha kihistoria. Na kwa hivyo mambo kama Mungu kugawanya Bahari Nyekundu ili taifa zima liweze kuvuka hakika hayawezi kuwa kweli na hakika hayangeweza kutokea.

Lakini hilo halijalishi kwa sababu mwandishi anapendezwa na theolojia, si historia. Au Injili za muhtasari, Mathayo, Marko, na Luka, wanapoandika theolojia, lazima wasiandike historia. Kwa hivyo unaona ushawishi unaoendelea katika maana moja ya Kant katika mgawanyiko huu kati ya imani na historia, au tena, katika ukosoaji wa injili, au katika ukosoaji wa Agano la Kale, mgawanyiko kati ya theolojia na historia.

Ikiwa waandishi wanaandika hati za kitheolojia, basi hakika hawavutiwi na ukweli wa kihistoria au kuandika historia. Kwa hivyo kwa Kant, Kant alisema maarifa basi yanaundwa na uzoefu unaotegemea hisia za hisia kutoka kwa maandishi, ambayo ya pili kisha ya pili yanaeleweka kupitia kategoria za akili zinazoniwezesha kupanga data na kutafsiri ulimwengu. Na tena, hoja kuu ya kusesitiza kuhusu Kant ni, tofauti na Bacon na Descartes, alipendekeza kwamba hatuwezi kujua kitu kwa kujitegemea, hatuwezi kujua kitu kama kilivyo.

Tena, siwezi kujua hili kama lilivyo. Lakini badala yake, naweza kulijua tu kupitia gridi ya akili yangu, kupitia miundo ambayo tayari ipo akilini mwangu. Maana na uelewa wote huchujwa kupitia gridi hii.

Lakini ni gridi hii inayoniwezesha kuelewa. Na hii ni matokeo ya kuwa mtu anayejifikiria mwenyewe, mfikiri anayejitegemea. Kwa hivyo mimi, mtu anayejifikiria mwenyewe, huamua jinsi ninavyoona mambo.

Tunajua vitu, jinsi vinavyoonekana kwetu, si lazima jinsi vilivyo kwa uhalisia na kwa uhalisia na ndani na ndani yake. Kwa hivyo, kwa upande mmoja, tukizingatia hivi, Kant hakuepuka kabisa shaka aliyokuwa akijibu. Kwa sababu unafikiria juu yake, ikiwa siwezi kujua kitu kama kilivyo, ikiwa mtazamo wangu na ujuzi wangu wa kitu hautegemei jinsi kitu kilivyo, ikiwa hakuna uhusiano wa moja kwa moja kati ya kujua kwangu na jinsi kitu kilivyo, siwezi kuwa na uhakika basi kwamba najua kitu kama kilivyo.

Na kwa hivyo katika suala hilo, Kant hakuepuka kabisa shaka aliyokuwa akiitikia. Na pia, linapokuja suala la asili, ulimwengu, historia, maarifa ya kisayansi, hakuwezi kuwa na mambo ya ajabu. Tena, dini, Mungu, n.k.

ni wa nguzo tofauti, nguzo ya uhuru, ilhali sayansi, historia, n.k. ni wa ulimwengu uliofungwa wa kimakanika. Na kama Bacon na Descartes, ingawa, Kant bado alisisitiza akili ya mwanadamu kama chanzo kikuu cha maana na maarifa.

Ni kupitia nafsi inayojifikiria yenyewe, nafsi inayojifikiria yenyewe inaweza kujua na kuelewa. Ingawa, tena, kama tulivyosema, kwa Kant, mtu anaweza kujua tu kupitia gridi ya akili, kategoria ambazo tayari ziko akilini. Na kwa hivyo, siwezi kujua kitu kama kilivyo kweli, lakini tu kama ninavyoelewa na kukiona.

Na hivyo urithi wa Immanuel Kant, basi, ni kwamba mkalimani ndiye kitovu cha maana. Mkalimani, anayejijua, ndiye kitovu cha maana. Na kama nilivyokwisha sema, Kant anaanza kutabiri, Kant, kwa namna fulani, anatarajia mbinu za kisasa zaidi za hemenetiki zinazosisitiza mbinu zinazozingatia msomaji, msomaji.

Mwanzoni kabisa mwa kozi hii, nadhani tulitaja kwamba hementiki inaonekana kutiririka na kuzingatia vipengele vitatu vya msingi vya tafsiri. Hiyo ni mwandishi, maandishi, na msomaji. Mbinu zinazozingatia mwandishi zinazozingatia nia ya mwandishi.

Maandishi yanayozingatia maandishi ambayo yanalenga maandishi kama mahali pa maana. Na mbinu zinazozingatia msomaji ambazo zinalenga msomaji kama mtu anayeelewa maandishi. Na kwa hivyo tayari, Kant anatarajia mbinu zaidi za tafsiri za baada ya kisasa na mbinu zinazozingatia msomaji zaidi ambazo zinalenga msomaji anayeelewa maandishi.

Yaani, maana iko katika jicho la mtazamaji. Hakuna maana sahihi na isiyo na upendeleo katika maandishi ambayo tunayafikiria tu. Lakini badala yake, maana pekee ni kile mwandishi, msomaji, anachoelewa kupitia kategoria za akili, kupitia dhana na upendeleo na mitazamo tunayoleta kwenye maandishi.

Hilo litaathiri jinsi tunavyoelewa na kutafsiri maandishi. Hilo linaonekana tayari limetarajiwa na Immanuel Kant. Na kisha urithi wa pili, kama tulivyokwisha kupendekeza, ni tofauti kati ya, kwanza kabisa, kutengwa kwa mambo ya ajabu linapokuja suala la sayansi, historia, n.k.

Kutengwa kwa mambo yasiyo ya kawaida, kutengwa kwa uingiliaji kati wa kimungu katika mambo ya historia, ambayo ina maana, tena, hakuna ufufuo, hakuna kutengana kwa Bahari Nyekundu kwa taifa zima kuvuka, hakuna matukio ya miujiza. Na zaidi ya hayo, kuhusiana na hili, urithi wa Kant ni mgawanyiko wa theolojia-historia. Kwamba ikiwa maandishi wa zamani wa Agano Jipya wanaandika theolojia, lazima wasijali au wasiandike historia.

Sehemu ya mawazo hayo inarudi kwa Kant, ambayo ilivuta hili, ilifanya kazi na uwili huu kati ya kile kilichokuwa kweli kuhusu historia na sayansi na kile kilichokuwa kweli katika ulimwengu wa dini na imani katika Mungu. Kwa kujibu, nadhani katika kujibu Kant, tunapofikiria kuhusu hermeneutics, na kisha tutafupisha mchango wa watu hawa ambao tumewaangalia, Francis Bacon, Rene Descartes, John Locke, na hatimaye Immanuel Kant. Na kama nilivyosema, kuna watu wengine na watu wengine wakati huu ambao walitoa michango muhimu sawa kwa hermeneutics.

Tena, si kwa kufikiria kwa makusudi kuhusu hermeneutiki, bali kwa sababu tu wanashughulikia jinsi tunavyoelewa, jinsi tunavyojua, iwe ni data ya kisayansi au maandishi yaliyoandikwa, tunajuaje kitu? Kwa sababu hiyo, watu hawa hutoa michango muhimu kwa hermeneutiki na nadharia ya hermeneutiki. Lakini uchunguzi mwingine kadhaa, hasa kuhusu Kant, lakini pia Bacon na Descartes wengine, na John Locke, kwanza kabisa, hasa Kant ametukumbusha, nadhani, kwamba hakuna kitu kama utangulizi safi. Hakuna kitu kama mkalimani asiye na upendeleo.

Kwamba kwa mbinu kali, matumizi makali ya mbinu sahihi yanaweza kutafsiri maandishi ya Biblia kwa njia ambayo wewe ni kama karatasi tupu inayosubiri tu kupata taarifa. Na kwamba unaweza kuwa na uhakika kabisa kwamba kuna uhusiano wa moja kwa moja kati ya tafsiri yako na lengo la maandishi yenyewe. Kwa hivyo nadhani tunapaswa kuelewa, na tutazungumzia zaidi kuhusu hili, tunapaswa kuelewa ni kwamba hakuna kitu kama mtazamaji asiye na upendeleo na mkalimani asiye na upendeleo.

Sote tunakuja na uelewa wetu wenyewe, mwelekeo wetu wenyewe, upendeleo wetu wenyewe, historia na mila zetu wenyewe, ambazo zote huathiri jinsi tunavyosoma maandishi. Sasa moja ya maswali tutakayoshughulikia baadaye katika kozi hii ni, je, hilo hupotosha jinsi tunavyosoma maandishi ya Biblia? Je, hakuna tumaini lolote la kuelewa maandishi ya Biblia? Je, bila shaka tumehukumiwa kuwa na maana iko tu

machoni pa mtazamaji? Hakuna maana sahihi ya maandishi ambayo tunaweza kutarajia kuyaelewa. Tutazungumzia hilo baadaye, lakini hakika, na tutaona hili litakuwa dhahiri zaidi katika mawazo ya kifalsafa, kwamba hakuna kitu kama hitimisho safi, ambapo mimi ni mtazamaji asiye na upendeleo mwenye karatasi tupu inayosubiri tu kuzama au sifongo kavu inayosubiri kuzama data, na kwamba naweza kuona kitu kikamilifu na kikamilifu jinsi kilivyo.

Jibu la pili ni, kwa kuzingatia hoja ya Kant, nadhani Wakristo wangependa kusema kwamba Mungu ametuumba kwa mfano wake, Mwanzo sura ya 1. Mungu ametuumba kwa mfano wake, na kwa hivyo ameweka miundo na kategoria katika akili ya mwanadamu zinazotuwezesha kuona vitu jinsi Mungu alivyoviumba. Kwa hivyo Mungu ndiye muumba wa ulimwengu, na muumba wa wanadamu kwa mfano wake ameweka miundo hiyo katika kategoria hizo ambazo Kant alizielezea. Tena, hatuwezi kufikia chochote tukiwa na akili tupu.

Kama ungeelewa, usingeweza kuelewa chochote, lakini Mungu mwenyewe ameumba miundo na kategoria na gridi katika akili ya mwanadamu inayotuwezesha kuona mambo jinsi alivyoyaumba. Lakini pia, mtafsiri Mkristo angependa kukubali kwamba hatufanyi hivi kikamilifu na kwa ukamilifu kwa sababu ya anguko na kwa sababu ya dhambi ya mwanadamu. Kwa sababu ya dhambi ya mwanadamu, hiyo huathiri jinsi tunavyoona mambo.

Hilo linaathiri jinsi tunavyoelewa mambo. Sasa tena, hilo bado linaibua swali, je, hilo linamaanisha kwamba bila shaka tutashindwa? Je, hilo linamaanisha hatuwezi kuelewa chochote kabisa? Tutashughulikia hilo baadaye, lakini kama sehemu ya jibu, nadhani wakalimani wengi, wakalimani wengi Wakristo, wangependekeza na kutambua kwamba hata kama hatuwezi kuelewa kitu kikamilifu na kwa ukamilifu, hilo halituzui kuelewa kitu vya kutosha na kwa kiasi kikubwa. Kwa hivyo, kwa

muhtasari, kufupisha mchango wa watu hawa, kwanza kabisa, ni urithi wa Kant na Descartes na Bacon na John Locke ni kusesitiza ujasusi na akili ya kibinadamu.

Hiyo ni kusema, tena, tunaweza kutafsiri kitu kwa njia isiyo na upendeleo jinsi kilivyo. Tunaweza kuelewa kitu kwa njia isiyo na upendeleo, kupitia kutumia akili za kibinadamu, kupitia kutumia mbinu kali. Mtu anaweza kujua kitu.

Kulingana na Bacon na Descartes, kulikuwa na uhusiano kati ya kujua kwangu, kimsingi, na jinsi kitu kilivyokuwa. Tena, kulingana na John Locke, mtu angeweza kukikaribia kitu akiwa na akili tupu, bila upendeleo wowote, na kuweza kuelewa kitu kama kilivyokuwa kweli, tena, kwa kutumia mbinu au mbinu kali. Aina hii ya mbinu mara nyingi huitwa uhalisia wa akili ya kawaida pia, neno au kifungu kingine ambacho unaweza kupata.

Pili, Immanuel Kant, hata hivyo, alijitenga kidogo kwa kuwa ingawa bado alisisitiza mantiki na mantiki, alisisitiza zaidi kujijua mwenyewe, kujifikiria mwenyewe, kama kitovu cha maana. Alisukuma mbele zaidi na kusema, kwa hivyo, hatuwezi kujua kitu kama kilivyo. Sasa, tena, kwa Kant, hakuenda mbali kusema, kwa hivyo, hatuwezi kujua chochote kabisa, au kila mtu anakuja na kitu tofauti kabisa, lakini alisisitiza tu kwamba wanadamu tayari wameandaliwa na kategoria na miundo ya akili.

Akili ni gridi inayochuja data na kubaini jinsi tunavyoiweka pamoja na jinsi tunavyoielewa. Kuna muundo tayari upo akilini, kwa hivyo hakuna uhusiano wa moja kwa moja kati ya kujua kwangu kitu na jinsi kilivyo. Tena, hakuna uhusiano wa moja kwa moja kati ya kufahamu kwangu hili na kujua hili na jinsi lilivyo katika uhalisia.

Kwa hivyo, kutokana na mtazamo huo, Kant hakuepuka shaka aliyopinga. Jambo la tatu basi ni kutaja tu kwamba, kwa hivyo, Kant amekuwa na athari kubwa katika mawazo ya kifalsafa yaliyofuata, katika mgawanyiko kati ya nafsi ya kufikiri na kitu

cha tafsiri. Sasa, njia imeandaliwa kwa msisitizo juu ya kuzingatia nafsi ya kufikiri kama kitovu cha maana, tena, akitarajia mbinu za baadaye zinazolenga msomaji.

Lakini pia, la mwisho, imani yake na mgawanyiko wake wa historia, au theolojia yake, mgawanyiko wake wa historia, kwamba, tena, ikiwa waandishi wa Biblia wanaandika theolojia, hawaandiki historia bila shaka. Kwa hivyo, watu hao kama aina ya bidhaa za Mwangaza wametuachia urithi wa kusisitiza mawazo ya kibinadamu, busara ya kibinadamu, mawazo ya kibinadamu, kama uwezo wa kuelewa na kujua kitu. Ili kusonga mbele kidogo tu, sio mengi kwa wakati, lakini kidogo kuhusu mtazamo, ninataka kujadili mtu mwingine muhimu, ambaye ni Friedrich Schleiermacher, aliyeishi kuanzia 1768 hadi 1834, sehemu ya mwanzo ya karne ya 19.

Schleiermacher alikuwa mwanafalsafa na mwanatheolojia Mjerumani na aliacha athari yake kwenye theolojia, kwenye hermeneutics, kwenye masomo ya Biblia pia. Anajulikana na wengine kama baba wa theolojia, au baba wa hermeneutics. Na tutarudi kwa Schleiermacher, nitamtambulisha hapa kwa ufupi, na kuzungumzia mawazo na mchango wake kwenye hermeneutics.

Lakini tutamrudia tena tutakapojadili dhamira ya mwandishi. Schleiermacher labda ndiye mtu muhimu katika majadiliano ya dhamira ya mwandishi. Kumbuka, mbinu za tafsiri zinazozingatia mwandishi, teknolojia, na msomaji.

Wengi hurudi kwa Schleiermacher kama aina ya baba wa nia ya mwandishi kama lengo kuu la tafsiri. Ingawa wengi hawangekubaliana au kukubaliana na jinsi alivyoishughulikia, na jinsi alivyoielezea, wengi bado wangemwona kama baba wa hermeneutics, huku msisitizo wake ukiwa juu ya nia ya mwandishi. Kama nilivyosema, ingawa alikuwa mwanafalsafa na mwanatheolojia Mjerumani, alitoa mchango katika hermeneutics.

Na Schleiermacher pia aliandika wakati wa, na kama mtoto wa, enzi ya Mwangaza, ambayo ilisisitiza nguvu ya hoja za kibinadamu, nguvu ya kufikiri, na uwezo wa hoja za kibinadamu kujua kitu. Kwa maneno mengine, imani ilikuwa katika hoja na sayansi na teknolojia pia. Hata hivyo, cha kufurahisha ni kwamba Schleiermacher aliitikia hili, kwa msisitizo huu juu ya imani na hoja na sayansi, na akapendekeza kwamba hatuwezi kuwekewa mipaka tu na mbinu za busara na kisayansi za maarifa.

Lakini badala yake, kinyume na ukweli wa kimantiki na fundisho la kitheolojia la wakati huo, Schleiermacher alisisitiza ubunifu, uzoefu na uchaji Mungu katika kutafuta kwake maarifa. Kwa maneno mengine, kwake, hermeneutics ni matumizi ya sheria za jumla za uelewa zilizoendelezwa kupitia umakini wa karibu kwa asili ya mawazo na lugha ya mwanadamu. Sasa hilo lilimaanisha nini kwa Schleiermacher, kwa msisitizo wake juu ya mawazo ya mwanadamu, msisitizo wake juu ya ubunifu, msisitizo wake juu ya uzoefu wa kiroho, alipendekeza kwamba lengo kuu la uelewa na tafsiri halikuwa kuelewa sana maandishi ya Biblia, au kuelewa maandishi, bali pia kuelewa mwandishi, au kuelewa mtu mwingine, ambaye ni mwandishi wa kibinadamu.

Ili pengo kati ya mkalimani wa kisasa na mwandishi aliyetoa maandishi liweze kushindwa kwa kutumia hermeneutics. Ni hermeneutics iliyotuwezesha kushinda umbali huo kati yetu na mwandishi wa kibinadamu. Kwa hivyo, kulingana na Schleiermacher, kazi ya msingi ilikuwa kujenga upya au kutoa tena kwa karibu iwezekanavyo kitendo cha mwandishi kilichopita.

Kwa maneno mengine, kulingana na Schleiermacher, alisema, ndio, tunaangalia mambo kama sarufi ya maandishi, tunaangalia historia ya maandishi, tunaangalia maneno, lakini kwake, tafsiri ilikuwa ya kisaikolojia hasa. Na tena, kwa sababu ya baadhi ya uelewa wake wa kifalsafa, kwake, lengo kuu lilikuwa hata kwenda zaidi ya maandishi, na kuelewa mchakato wa mawazo ya mwandishi, ili kujiweka mahali pa

mwandishi. Kwa sababu kulingana naye, tunashiriki hali ya kawaida na mwandishi wa kibinadamu.

Na kwa hivyo, tunaweza kujiweka ndani ya viatu vya mwandishi, katika akili ya mwandishi, tunaweza kufichua nia ya kweli ya mwandishi katika kuandika maandishi ya Biblia. Kwa hivyo kwa sababu hiyo, Schleiermacher anaanza kusesitiza kwamba mbinu sahihi ya hermeneutics na kuelewa kitu si tu kuchunguza maandishi na kupata tafsiri sahihi, bali ni kwenda zaidi ya hayo na kisaikolojia kuuliza swali kuhusu kile kilichotokea wakati uliopita wa mwandishi na kile ambacho mwandishi alikuwa akikusudia kufanya. Urithi wa Frederick Schleiermacher wakati huo ni nambari moja, msisitizo juu ya nia ya mwandishi.

Na tutaona kwamba hermeneutiki inaanza, hermeneutiki inaonekana kuanza na mbinu au mbinu zinazozingatia mwandishi zinazoenda nyuma ya maandishi na kurejesha historia ya maandishi, nia ya mwandishi ambayo inaanza na Schleiermacher. Vitabu kadhaa vya tafsiri ya hermeneutiki au vitabu kadhaa vya tafsiri ya kibiblia ambavyo nimesoma, vina maneno yanayofanana na haya. Lengo kuu la tafsiri ni kujiweka katika nafasi ya mwandishi, ambayo kwa kweli iko karibu na nukuu halisi kutoka kwa kitabu kimoja cha tafsiri ya hermeneutiki ambacho ninakijua.

Ili maandishi yawe tu dirisha la kumwelewa mwandishi, kwa ajili ya kujenga upya nia ya mwandishi. Na tena, leo, hata leo bado, ingawa tunaweza kufanya hivyo tofauti na Schleiermacher, bado wakalimani wengi, hasa wakalimani wa kiinjili, wangeendelea kusema kwamba lengo kuu la tafsiri ni kufichua, kufichua nia ya mwandishi. Jambo kuu, maana ya maandishi ni maana ambayo mwandishi alikusudia.

Na tena, tutarudi kwenye hilo baadaye tutakapoanza kuzungumzia mbinu za tafsiri zinazozingatia mwandishi, maandishi na msomaji. Lakini tayari Friedrich Schleiermacher ametetea mtazamo kwamba lengo la tafsiri ni kurejesha nia ya

mwandishi. Sehemu nyingine ya mawazo ya Schleiermacher ambayo imeathiri hermeneutics ni kile kinachojulikana kama mzunguko wa hermeneutic.

Na Schleiermacher alisema kwamba anaposoma maandishi, mtu hujaribu kuelewa yote kwa kuelewa sehemu za kila mmoja. Na vivyo hivyo, kwa kuelewa sehemu za kila mmoja, mtu anaweza kuelewa yote, au mtu anaweza kuelewa yote. Njia nyingine ya kuweka hivyo ni, kulingana na Schleiermacher, kuelewa kinachokuja kwa hatua na si vyote kwa wakati mmoja.

Mtu anapofanya kazi kupitia duara hili, akienda na kurudi kati ya sehemu nzima na sehemu, uelewa huja kwa hatua. Uelewa wa nia ya mwandishi wa maandishi huja kwa hatua na si yote kwa wakati mmoja. Kwa hivyo tumeangalia hasa, si yote, lakini hasa mbinu zisizo za kibiblia za kujua na kuelewa ambazo zimeathiri hermeneutics.

Tena, tukirudi kwa Francis Bacon na mbinu yake ya kisayansi ya kufata, Rene Descartes na mbinu yake ya mantiki na kisayansi, na msisitizo juu ya uwezo wa kujua kitu kupitia mawazo ya busara, nafsi ya kufikiri inayojitegemea, John Locke, ambaye alipendekeza tunaweza kukikaribia kitu kama slate tupu, kama kutazama vitu tu, na slate tupu ikijazwa na utambuzi wa hisia na uzoefu na data. Na kisha kwa Immanuel Kant, ambaye pia alisisitiza nafsi ya kufikiri yenye mantiki, nafsi ya kufikiri inayojitegemea, haya yote, watoto wa mwangaza. Lakini wakati huo huo, Kant anaanzisha nafsi ya kufikiri inayojitegemea, sasa kwa athari kwamba kujua kwetu kitu kumechujwa na kunategemea kategoria na miundo ambayo tayari ipo katika akili ya mwanadamu.

Na kisha Schleiermacher, Friedrich Schleiermacher, ambaye sasa anaanza kusiondika, akiitikia akili ya kibinadamu na mbinu ya kisayansi tu, sasa anasisitiza uzoefu, uchaji Mungu na ubunifu. Na hivyo lengo la tafsiri, lengo la hermeneutics, sasa ni kurejesha nia ya mwandishi nyuma ya maandishi, kisaikolojia, kuelewa mchakato wa mawazo

ya mwandishi na mchakato wa mawazo ya mwandishi na mawazo ya mwandishi. Na haya yote, tena, bado yanaathiri jinsi tunavyokaribia na jinsi tunavyofikiria kuhusu hermeneutics leo.

Na tena, ni muhimu kuelewa kwamba mbinu yetu ya hemenetiki haiathiriwi tu na wafasiri wa Biblia, bali kwa ujumla, mikondo na harakati za kihistoria na jinsi zilivyopambana na jinsi tunavyojua kitu, jinsi tunavyoelewa, jinsi tunavyouona ulimwengu wa nje, jinsi tunavyoona kitu kama maandishi. Yote hayo yameathiri vitabu vyetu vya kiada vya hemenetiki na jinsi tunavyofikiria kuhusu tafsiri ya Biblia. Katika kipindi kijacho, tutasonga mbele zaidi, tutasonga mbele zaidi ya takwimu hizi kama sehemu ya Mwangaza katika karne ya 17, 18, na 19.

Na tutaruka mbele na kuanza kuwaangalia baadhi ya wanafikra wa hivi karibuni kuhusu theolojia na falsafa na hemeneutiki na jinsi hiyo inavyoathiri jinsi tunavyokaribia maandishi ya Biblia. Na katika kipindi kijacho, tutaanza kwa kumchunguza mtu ambaye labda ni mmoja wa watu wenye ushawishi mkubwa, Hans- Gurg Gadamer. Kwa hivyo katika kipindi kijacho, tutaendelea kuangalia aina ya mizizi yetu ya hemeneutiki, baadhi ya ushawishi ambao umeunda jinsi tunavyofikiria kuhusu tafsiri ya kibiblia ya Agano Jipya la Kale leo.